

30. Afschaffen van vrijstelling waarde going concern in de BOR

Thema	Belasten (inkomen uit) aanmerkelijk belang, belasten van vermogen
Doel	Evenwichtigere herverdeling

Omschrijving van de maatregel

- De bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) voor de schenk- en erfbelasting wordt gedeeltelijk afgeschaft.
- De vrijstelling voor het verschil tussen de liquidatiewaarde en de lagere waarde going concern blijft bestaan maar de vrijstelling over de waarde going concern wordt afgeschaft.
- Om te voorkomen dat de acute betaling van schenk- of erfbelasting bij bedrijfsopvolging de continuïteit van de onderneming in gevaar kan brengen, blijft een betalingsregeling in de invorderingswet bestaan.¹⁴

Achtergrond/rationale

- De BOR leidt tot een verschil in behandeling tussen ondernemingsvermogen en overig vermogen in de schenk- en erfbelasting. Dit verschil kan mogelijk worden gerechtvaardigd vanwege het belang van de continuïteit van ondernemingen bij overdracht. De BOR is echter beperkt doeltreffend en doelmatig in het waarborgen van de continuïteit van ondernemingen bij overdracht. Bovendien leidt de BOR tot economische verstoringen en hoge uitvoeringslasten. Zie fiches hiervoor voor nadere onderbouwing. Vanuit dit oogpunt is afschaffing van de vrijstelling going concern wenselijk.
- Naast de vrijstelling going concern kent de BOR een vrijstelling voor het verschil tussen de liquidatiewaarde en de waarde going concern indien de liquidatiewaarde van de onderneming hoger is dan de waarde going concern. In dit fiche blijft deze vrijstelling wél bestaan. Deze vrijstelling is met name relevant voor bedrijven met grote vermogensbasis maar een klein rendement. Vanuit economisch oogpunt ligt het niet voor de hand om in het belang van de collectieve welvaart niet- of slecht renderende ondernemingen te laten voortbestaan, maar vanuit een breder welvaartsperspectief kunnen er redenen zijn dit te faciliteren. Hierbij kan gedacht worden aan het als land kunnen voorzien in de eigen voedselvoorziening en het behoud van kleine detailzaken in de binnenstad.
- Tegelijkertijd zou de faciliteit niet moeten leiden tot een (perverse) prikkel om slecht renderende ondernemingen voort te zetten en (kort) na afloop van de voortzettingstermijn van 5 jaar te verkopen tegen liquidatiewaarde. Daarom zou bijvoorbeeld de voortzettingstermijn verlengd kunnen worden om de doeltreffendheid en doelmatigheid te vergroten. Een andere optie is om aan te sluiten bij een meerwaardeclausule indien de voortzetter daarvan in de familie gebruik heeft gemaakt.
- Het is de praktijk dat als belanghebbenden in hun onderlinge verhoudingen uitgaan van een lagere waardering zoals de going concern waarde in plaats van de liquidatiewaarde, zij in hun afspraken gebruik maken van een meerwaardeclausule. Deze clausule bewerkstelligt dat indien de voortzetter binnen een bepaalde periode alsnog over gaat tot verkoop of liquidatie, een eventuele meerwaarde wordt gedeeld met de overige belanghebbenden. Voor de vrijstelling zou minimaal bij de gehanteerde periode aangesloten kunnen worden.
- Voor die gevallen waarin de (acute) betaling van schenk- of erfbelasting op het moment van overdracht een probleem vormt, biedt een betalingsregeling uitkomst.¹⁵ De bestaande betalingsregeling – 10 jaar uitstel van betaling met belastingrente – blijft gehandhaafd. Eventueel kan gekeken worden naar een ruimere betalingsregeling.
- Het gebruik van de BOR is bovendien zeer scheef verdeeld. Gemiddeld is jaarlijks sprake van 1500 tot 2000 verkrijgers die gebruik maken van de BOR. Ruim 50% van het budgettaire beslag van ruim 400 miljoen komt ten goede aan ca. 40-50 gevallen per jaar waarbij sprake is van een verkregen vermogen (soms fors) groter dan € 5 miljoen. Vrijstelling van schenk- en erfbelasting knelt in deze gevallen zwaar met het draagkrachtbeginsel. Afschaffing van de vrijstelling waarde going concern vermindert erfelijke vermogensongelijkheid.

¹⁴ Artikel 25, elfde tot en met dertiende lid, Invorderingswet 1990.

¹⁵ Kamerstukken II 2014/15, 32 637, nr. 158 . SEO evaluatie SEO Economisch Onderzoek, *Evaluatie fiscale regelingen gericht op overdracht*, 2014.

Effecten																					
Economie	Een groot deel van het budgettaire beslag van de BOR is ondoelmatig. Afschaffing van de vrijstelling voor de waarde going concern neemt het cadeau-effect grotendeels weg en leidt dus tot efficiëntere inzet van publieke middelen. Overdracht van ondernemingen middels schenking/erving wordt (zwaarder) belast, maar de bestaande betalingsfaciliteit betekent dat ondernemingen niet hoeven te worden gestaakt als gevolg van onvoldoende liquide middelen.																				
Begroting	De budgettaire opbrengst bedraagt € 290 miljoen structureel. <table><tr><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>struc</th></tr><tr><td>97</td><td>107</td><td>117</td><td>128</td><td>138</td><td>148</td><td>290</td></tr></table>							2022	2023	2024	2025	2026	2027	struc	97	107	117	128	138	148	290
2022	2023	2024	2025	2026	2027	struc															
97	107	117	128	138	148	290															
Overig	Het beter richten van de BOR verbreedt de grondslag van de schenk- en erfbelasting en draagt bij aan verkleining van erfelijke vermogensongelijkheid.																				
Uitvoeringsaspecten	<ul style="list-style-type: none"> De BOR is complex en misbruikgevoelig. Hoe groter de vrijstelling des te aantrekkelijker om er gebruik van te kunnen maken en des te meer vooroverleg of men aan de vereisten van de regeling voldoet. Het kan gaan om ondernemingsvermogens en concerns ter waarde van honderden miljoenen euro. De faciliteit is dermate aantrekkelijk dat hij een sterk aanzuigende werking heeft. De BOR legt een fors beslag op hoog gekwalificeerde medewerkers en daarmee op een aanzienlijk deel van de behandelcapaciteit van de specialistenteams schenk- en erfbelasting van de Belastingdienst. Dat komt o.a. door een voortdurende stroom aan vooroverleg. De regeling is verder een bron van discussie bij aanslagregeling, vaak uitmondend in bezwaarschriften en gerechtelijke procedures of uiteindelijk in een compromis. De maatregel betreft een sterke vereenvoudiging omdat de positie van ondernemingsvermogen in de schenk- en erfbelasting in de meerderheid van de gevallen gelijk wordt getrokken met dat van overig vermogen. Daarmee hoeft in veel gevallen niet langer gehandhaafd te worden op complexe voorwaarden. De voorgestelde maatregel maakt het stelsel fraudebestendiger en beter handhaafbaar.																				